

Mellem 2. og 3. behandling af lovforslaget af-gav Kulturudvalget den 18. december 1996 en tillægsbetænkning, som indeholdt et forslag om, at den nævnte kreds af handicappede skulle udvides med »personer i øvrigt, der på grund af handicap er ude af stand til at læse trykt tekst«. Lovforslaget blev vedtaget med denne ændring og stadfæstet som lov nr. 1207 af 27. december 1996.

Efter ophavsretsloven vil ordblinde selv eller institutioner m.v., som stiller materiale til rådighed for ordblinde, derfor lovligt kunne fremstille eksemplarer af værker, de vil kunne sprede disse eksemplarer til andre, herunder ved udlån (men ikke ved udlejning), og de vil for så vidt også kunne fremføre dem offentligt. Men det forudsætter, dels at der er tale om ordblinde, som på grund af deres handicap er ude af stand til at læse trykt tekst, dels at det drejer sig om eksemplarer, der er specialfremstillet med dette formål for øje.

For så vidt angår spørgsmålet om ordblindes stilling med hensyn til lån af digitaliserede tekster skal jeg henvise til svar på spørgsmål nr. 3201.

Spm. nr. S 3201

Til kulturministeren (7/5 03) af:

Jan Trøjborg (S):

»I tilfælde af, at ordblinde reelt ikke er ligestillet med blinde, når det gælder retten til at låne digitale bøger, hvilke initiativer har ministeren så planer om at iværksætte for at sikre, at ligestillingen af ordblinde med blinde kan gennemføres?«

Svar (22/5 03)

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Den aktuelle biblioteksbetjening af ordblinde sker inden for Kulturministeriets område via folkebibliotekerne og Danmarks Blindebibliotek.

For så vidt angår folkebiblioteksområdet oplyser Biblioteksstyrelsen, at mange biblioteker i dag arbejder systematisk med at finde egnede

materialer til ordblinde, blandt andet gennem samarbejde med ordblindelærere og ordblindeskoler. Det er grundantagelsen bag dette samarbejde, at ordblinde gerne vil læse, men søger tekster og redskaber, de kan håndtere. En af fordelene ved digitaliserede tekster er, at det er muligt at kombinere læsning af dem med konvertering til syntetisk tale, f.eks. af vanskelige passager.

Biblioteksstyrelsen har i 2002 deltaget i et udredningsarbejde iværksat af Danmarks Biblioteksforening og resulterende i et »Oplæg til handlingsplan for udarbejdelse af en National Strategi for biblioteksbetjening af bibliotekssvage borgere«. I oplægget gøres der også rede for de ordblindes situation og de materialer, der er relevante for dem. Digitale tekstformater nævnes som en af de mest revolutionerende nye muligheder for bibliotekernes ydelser i forhold til borgere med læsevanskeligheder, og der peges på, at der både på nettet og på bibliotekerne er adgang til et stigende antal digitale tekster. Desuden er særligt tilrettelagte tekster væsentlige ligesom multimediematerialer og indlæste tekster (»lydbøger«).

Det største problem lige nu er, at der mangler et samlet overblik over disse materialer.

Biblioteksstyrelsen har på den baggrund opfordret bibliotekerne til at indsende projektforslag til Folke- og skolebibliotekernes Udviklingspulje, der imødekommer dette behov. Dette har resulteret i tilskud til et projekt på Roskilde Centralbibliotek der sigter mod at etablere en internet-portal med oversigt over og adgang til en række materialer, der er vurderet velegnede til ordblinde. Roskilde Centralbibliotek koordinerer projektet med det arbejde, der finder sted på Danmarks Blindebibliotek. Projektet er påbegyndt primo 2003.

For så vidt angår Danmarks Blindebibliotek foregår der for øjeblikket forhandlinger mellem institutionen og Kulturministeriet om resultatkontrakt for perioden 2004 til 2007. Det indgår i disse forhandlinger, om der kan tilvejebringes ressourcer, der kan fremme en biblioteksbetjening af ordblinde, der i videst muligt omfang svarer til betjeningen af DBBs primære målgruppe, de blinde. Dette forhold er understreget af, at DBBs digitale udbud øges.